

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

07 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte

Judecători

Țurcan Anatolie

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Malanciuc Ion

judecând, fără citarea părților, recursurile declarate de către procurorul din Procuratura de Circumscripție Chișinău, Popov Oleg, și administratorul SRL „Luc&Co” Scripnic Viorelia, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2022 în cauza penală privindu-l pe

VODINCEAR Danil XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 26.07.2016 – 02.12.2019;

Instanța de apel: 10.01.2020 – 16.05.2022;

Instanța de recurs: 26.08.2022 – 07.11.2023.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Central, din 02 decembrie 2019, Vodincear Danil, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 197 alin. (1) Cod penal, a fost achitat din motiv că, nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Acțiunea civilă înaintată de Merlă Iurie împotriva lui Vodincear Danil cu privire la încasarea prejudiciului material s-a respins în legătură cu soluția adoptată de instanță în temeiul prevederilor art. 387 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, a constatat că, Vodincear Danil a fost trimis în judecată pentru faptul că la data de 18.12.2014, aproximativ la ora 21:00, aflându-se în XXXXX și fiind în stare de ebrietate alcoolică, acționând intenționat, ca urmare a unui conflict pe care l-a avut cu Ambros Serghei și Moroz Mihail, conducând automobilul de model „Opel Zafira”, cu XXXXX pe drumul din apropierea intersecției XXXXX, a tamponat părțile laterale ale automobilului de model „BMW X5”, cu XXXXX care aparține SRL „Luc&Co”, cauzând părții vătămate conform raportului de

constatare tehnico-științific nr. 042 din 16.01.2015 un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în sumă totală de 100.455 lei.

Potrivit rechizitoriului, acțiunile lui Vodincear Danil au fost încadrate sub infracțiunea prevăzută de art. 197 alin. (1) Cod penal– deteriorarea intenționată a bunurilor, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost atacată cu apel de către procuror și de reprezentantul părții vătămate SRL „Luc&Co”, prin care au solicitat casarea sentinței Judecătoriei Hîncești.

3.1 *Procurorul în apelul său* a solicitat repunerea în termen a apelului, admiterea acestuia, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Vodincear Danil să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 197 alin. (1) Cod penal și a-i stabili pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1000 u.c. Acțiunea civilă înaintată de reprezentantul părții vătămate să fie admisă integral.

În motivarea cerințelor sale s-au invocat următoarele aspecte:

-instanța de fond incorect a stabilit că lipsește fapta infracțiunii ori potrivit probelor administrate și prezentate în instanța de judecată a fost demonstrat faptul deteriorării mijlocului de transport în mod intenționat de către Vodincear Danil;

- concluzia de achitare contravine volumului probatoriu administrat în cadrul procesului penal și în special confirmat potrivit declarațiilor reprezentantului părții vătămate, declarațiilor martorilor care au fost audiați în cadrul urmăririi penale și a cercetării judecătorești precum și mijloacelor materiale de probă administrate, cât și în speță a reglementărilor de ordin doctrina;

-instanța de judecată nu a perceput real circumstanțele cauzei, fiind limitată doar la analiza curgerii termenului de bănuț care în opinia instanței de judecată a început odată cu pornirea urmăririi penale din 14.09.2015, iar punerea lui sub învinuire din 05.02.2016 ar fi avut loc cu depășirea cadrului legal de 3 luni;

-potrivit ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț din 09.11.2015 Vodincear Danil a fost recunoscut la această dată de către organul de urmărire penală în calitate de bănuț;

-prin urmare punerea sub învinuire a avut loc în mod legal și în interiorul termenului de 3 luni fiind constatat că ordonanța de punere sub învinuire datează cu data de 05.02.2016.

3.2 *Reprezentantul părții vătămate SRL „Luc&Co” a înaintat apel*, prin care a solicitat repunerea în termen a apelului, admiterea apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a admite cerințele acuzatorului de stat în privința condamnării lui Vodincear Danil și admiterea integrală a acțiunii civile.

În motivarea cerințelor sale apelantul a invocat următoarele:

-vinovăția inculpatului a fost confirmată integral atât în cadrul urmăririi penale, cât și în ședința de judecată, însă ultima la emiterea sentinței nu a ținut cont de probele

administrare în instanța de judecată, care au fost relevante și directe, așa cum sunt declarațiile martorilor oculari Ambros Sergiu, Moroz Mihail, care au declarat cu lux de amănunte acțiunile intenționate ale inculpatului și a ignorat importanța altor probe pe dosar;

-între declarațiile martorilor apărării există divergențe esențiale, deoarece ei toți aveau o tentă părtinitoare întru a diminua culpabilitatea inculpatului, având ca scop ducerea în eroare a instanței de judecată.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2022, apelurile procurorului și reprezentantului părții vătămate SRL „Luc&Co” au fost respinse ca nefondate, sentința s-a menținut fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel reținând aprecierile instanței de fond cu referire la ansamblul probelor administrate de acuzatorul de stat în vederea probării vinovăției inculpatului Vodincear Danil în comiterea infracțiunii incriminate și apreciindu-le în coraport cu lucrările instanței de apel efectuate în conformitate cu art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, atestă că acuzatorul de stat nu a prezentat instanței de apel probe pertinente, concludente, utile și veridice care apreciate din punct de vedere al coroborării lor să demonstreze faptul că, concluziile instanței de fond despre achitarea inculpatului sunt eronate și care urmează a fi desființate, prin pronunțarea unei sentințe de condamnare.

Or, instanța de apel a stabilit că acestea prezintă aceiași semnificație probatorie care a fost constatată și de către instanța de fond, respectiv, instanța de apel nu a stabilit nici un temei de a reține o altă apreciere a probelor administrate în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, deoarece acuzatorul de stat, nici la judecarea apelului nu a demonstrat vinovăția inculpatului în comiterea faptei prejudiciabile.

Instanța de apel a constatat că, fapta incriminată lui Vodincear Danil nu poate fi circumscrisă infracțiunii prevăzute și pedepsită de art. 197 alin. (1) Cod penal, întrucât nu există probe la dosarul cauzei care să ateste realizarea laturii obiective și subiective a infracțiunii de către inculpat.

În acest sens, instanța de apel nu a reținut argumentele acuzatorului de stat precum că, declarațiile martorilor Ambros Serghei, Moroz Mihail și Tentiuc Petru și a reprezentantului părții vătămate Merlă Iurie demonstrează evenimentul infracțiunii și vina inculpatului. Or, instanța de apel a apreciat declarațiile reprezentantului părții vătămate ca fiind o probă indirectă, deoarece acesta nu este martor ocular, ci doar subiectiv a afirmat că Ambros Sergiu i-a povestit despre cele întâmplate.

Totodată, din probele administrate în cauză, analizate după criteriul „*probei apte să elimine orice îndoială rezonabilă*” instanța de apel a apreciat că declarațiilor martorilor (Tentiuc Petru, Vodincear Gheorghe, Covaș Dumitru, Asaftei Vitalie, Vodincear Natalia și Covaș Aliona), în ansamblu prezintă elemente circumstanțiale care ar fi putut conduce la stabilirea vinovăției inculpatului sub forma intenției, în măsura în care s-ar fi coroborat și cu alte elemente de fapt, dar singure nu pot fundamenta o hotărâre de condamnare, or în cele relatate de aceștia sunt prezente

contradicții esențiale, care resping veridicitatea lor integral, prin urmare aceste probe nu pot fi apreciate ca fiind directe și categorice.

De altfel, având în vedere disensiunile dintre declarațiile martorilor, inclusiv prin prisma relatărilor martorului Covaș Dumitru, potrivit căruia Moroz Mihail făcea manevre față-spate și astfel lovea pilonii de pe marginea traseului, acuizarea de stat nu a precedat la dispunerea unei expertize auto-tehnice tocmai pentru stabilirea împrejurărilor în care au avut loc deteriorările pe baza urmelor create de autovehicule pe segmentul de drum respectiv.

Împrejurarea că inculpatul se afla acolo, că între părți era un conflict, sunt doar elemente circumstanțiale care ar fi putut conduce la stabilirea vinovăției inculpatului, în măsura în care s-ar fi coroborat și cu alte elemente de fapt, dar singure nu pot fundamenta o hotărâre de condamnare, deoarece s-ar baza în mare măsură pe deducții care nu pot avea un caracter de certitudine.

Probatoriul în raport de care s-a argumentat prin actul de sesizare existența vinovăției inculpatului este reprezentat și de conținutul procesului-verbal de cercetare la fața locului din 18.12.2014.

Instanța de apel a apreciat că în cauza dedusă judecății procesul-verbal de cercetare la fața locului este întocmit în mod defectuos, întrucât contrar prevederilor art. 260 alin. (5) Cod de procedură penală nu este semnat pe fiecare filă de către persoana ce l-a întocmit și specialistul ce a participat la efectuarea acțiunii procesuale (*f.d. 23*).

De altfel, schița locului faptei nu formează o imagine edificatoare și veridică a situației de la fața locului, indicându-se doar la amplasamentul autovehiculelor implicate în accident, locul nemijlocit al tamponării, fără a se face o descriere a locului în ansamblu, or, în cadrul cercetării judecătorești mai mulți dintre martori au indicat că la fața locului erau piloni. Este important de remarcat că cercetarea la fața locului precede în timp toate celelalte activități de cercetare penală, ori de câte ori natura faptei săvârșite impune determinarea situației locului săvârșirii infracțiunii, a descoperirii și fixării urmelor acesteia, a stabilirii poziției și stării mijloacelor materiale de probă ori a împrejurărilor în care a fost săvârșită infracțiunea.

În ceea ce privește conținutul raportului de constatare tehnico-științifică din 16.01.2015, instanța de apel a apreciat că raportul de constatare realizat pentru a stabili întinderea prejudiciului material cauzat în urma deteriorării automobilului de model „BMW X5” nu a respectat principiul contradictorialității, inculpatul neputând participa la efectuarea expertizei.

Deși acesta a avut posibilitatea de a formula în fața instanței observații față de concluziile raportului, nu este evident că acesta a avut o posibilitate reală de a le comenta în mod eficient.

Astfel, ca urmare a faptului că nu a putut lua parte la realizarea expertizei, inculpatul nu a avut posibilitatea de a formula întrebări, de a formula observații cu

privire la piesele examinate de expert sau de a-i solicita acestuia să procedeze la investigații suplimentare.

Prin urmare, inculpatul a fost lipsit de posibilitatea de a formula comentarii cu privire la un element de probă esențial ce probează un element al laturii obiective a infracțiunii și anume existența urmărilor prejudiciabile sub formă de daune în proporții mari.

Mai mult ca atât, deși procesul-verbal de cercetare la fața locului și raportul de constatare tehnico-științifică a fost întocmit anterior începerii urmăririi penale pe cauza dedusă, acuzatorul de stat a omis a anexa prin ordonanță mijloacele materiale de probă respective obținute în cadrul unui proces contravențional, ceea ce contravine prevederilor art. 157 Cod de procedură penală.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că nu s-a dovedit că inculpatul a exercitat o influențare nemijlocită infracțională asupra mijlocului de transport deteriorate și că nu s-a probat că anume el se afla la volanul mijlocului de transport.

Astfel, învinuirea adusă lui Vodincear Danil nu este bazată pe probe directe ce ar confirma vinovăția acestuia, iar potrivit art. 8 alin. (3) în coroborare cu art. 389 Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe exacte, cercetate de instanța de judecată, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele au fost lichidate și apreciate corespunzător. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate se interpretează în favoarea inculpatului.

Mai mult ca atât, instanța de fond a admis poziția apărării în partea ce vizează recunoașterea inculpatului în calitate de bănuț și respectiv învinuit.

La acest capitol, instanța de fond a constatat că, legea procesual-penală determină strict, că termenul de menținere a calității de bănuț se calculează începând cu data emiterii actelor procedurale prevăzute în art. 63 alin.(1) pct. 1)-3) Cod de procedură penală, iar în cazul constatării faptului că față de o persoană există anumite bănuțeli rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și în raport cu aceasta sunt efectuate anumite acțiuni procedurale, care creează repercusiuni importante asupra situației persoanei, potrivit alin. (11) art. 63 Cod de procedură penală, organele de urmărire penală au obligația să recunoască această persoană în calitate de bănuț și să aducă la cunoștință informația despre drepturile prevăzute la art. 64 Cod de Procedură Penală.

Ordonanța emisă de organul de urmărire penală, și anume, ordonanța de pornire a urmăririi penale din 14 septembrie 2015, în sensul art. 63 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală este considerată acea ordonanță în care organul de urmărire penală, pentru prima dată, se expune asupra faptei infracționale ca o faptă deja constatată și săvârșită de o persoană concretă, în cazul dat Vodincear Danil, însoțită de calificarea juridico-penală a acestei fapte.

Astfel, organul de urmărire penală a oficializat suspiciunile de săvârșire a unei infracțiuni față de o persoană concretă prin care rezultă cert că în continuare acțiunile

de urmărire penală sunt îndreptate spre acumularea probelor de vinovăție, anume a persoanei date și nu a oricărei altei persoane.

Conținutul ordonanței ofițerului de urmărire penală din 14 septembrie 2015 este expus într-o manieră care exclude apariția suspiciunilor față de persoane altele decât Vodincear Danil.

Deci, cauza dată a fost pornită concret asupra persoanei, adică împotriva lui Vodincear Danil, deoarece în partea descriptivă a ordonanței procurorul se expune asupra existenței bănuielii rezonabile că anume el a comis infracțiunea prevăzută de art. 197 alin. (1) Cod Penal.

Prin urmare, calitatea de bănuț a acestuia se impune a fi calculată din momentul pornirii urmăririi penale, și anume, din 19.09.2015 cu expirarea termenului peste 3 luni, adică la 19.12.2015, dată la care organul de urmărire penală urma în mod obligatoriu și necondiționat să-i înainteze învinuirea lui Vodincear Danil sau să-l scoată de sub urmărirea penală.

În speță, înaintarea învinuirii de către procuror a fost efectuată cu depășirea termenului legal, or calitatea de bănuț în privința inculpatului expirase de drept la data de 19 decembrie 2015, iar prin faptul că acesta a fost recunoscut în calitate de învinuit la 05.02.2016, organul de urmărire penală a admis o ingerință în drepturile fundamentale ale inculpatului.

Având în vedere că instanța nu trebuie să pună într-o situație defavorabilă inculpatul, iar dispunerea încetării procesului penal în privința lui Vodincear Danil nu constituie temei de reabilitare a acestuia, instanța de apel a menținut sentința de achitare în privința lui Vodincear Danil, astfel fiind respectate drepturile inculpatului garantate atât de Constituția Republicii Moldova, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cât și de Codul de Procedură Penală.

Cu referire la acțiunea civilă depusă de reprezentantul părții vătămate SRL „Luc&Co”, instanța de apel a reiterat că, potrivit prevederilor art. 387 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, în cazul când se dă o sentință de achitare, instanța respinge acțiunea civilă dacă nu s-a constatat existența faptei incriminate sau fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul și administratorul SRL „Luc&Co” Scripnic Viorelia au atacat-o cu recursuri, solicitând casarea deciziei.

6.1 *Procurorul în recursul său*, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a deciziei cu dispunerea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, din motiv că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În motivare recurentul a indicat că, instanța de apel neîntemeiat nu a corectat o eroare vădită admisă de către prima instanță în cazul individualizării temeiului de drept pus la baza adoptării soluției de achitare a inculpatului;

Deși soluția de achitare se întemeiază pe lipsa faptei infracțiunii prevăzute la art. 197 alin. (1) Cod penal, în partea dispozitivă a deciziei recurate, instanța de apel formulează unele raționamente care contrazic explicit această soluție.

Astfel, în partea descriptivă a sentinței, instanța de fond reține că „... În urma administrării probatoriului în cauza de față se constată că fapta comisă de către Vodincear Danil nu poate fi circumscrisă infracțiunii prevăzute la art.197 alin. (1) Cod penal, întrucât nu există probe la dosarul cauzei care să ateste realizarea laturii obiective și subiective a infracțiunii de către inculpat.”. Judecând după cele expuse, partea acuzării înțelege că prima instanță constată/admite că inculpatul ar fi comis o anumită faptă, dar că acea faptă nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute la art. 197 alin. (1) Cod penal. În opinia recurentului, acest raționament identifică temeiul de achitare prevăzut la art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală- fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

De asemenea, din expresia nu există probe la dosarul cauzei care să ateste realizarea laturii obiective și subiective a infracțiunii de către inculpat, partea acuzării înțelege că prima instanță admite faptul producerii evenimentului prejudiciabil, doar că inculpatul nu ar avea careva tangențe cu faptul infracțional, ce identifică temeiul de achitare prevăzut la art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală- fapta nu a fost săvârșită de către inculpat.

La fel, nu s-a înțeles argumentarea instanței de fond potrivit căruia „...Împrejurările enunțate mai sus denotă în mod concludent soluția de achitare a lui Vodincear Danil, or, simplele supoziții, susținute doar de teoria administrării probelor nu poate conduce la concluzia că în acțiunile inculpatului s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 197 alin. (1) Cod penal...”. Recurentul înțelege că prima instanță exclude existența faptei infracțiunii dar admite săvârșirea de către inculpat a unor anumite acțiuni.

În concluzie, instanța de apel nu numai că nu a constatat existența unei motivări contradictorii a identității temeiului de drept pus la baza achitării inculpatului dar a însușit prin expunere exactă aceleași argumente invocate de către prima instanță.

Recurentul menționează că o eroarea de drept s-a identificat faptul că, instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului. Astfel, în cererea de apel, procurorul a invocat faptul încălcării modalității de apreciere a probelor administrate de către partea acuzării dar și interpretarea greșită a legii de procedură penală.

La fel, s-a invocat că prima instanță greșit a calculat termenul de menținere a inculpatului în calitate de bănuț peste termenul prevăzut la art. 63 Cod de procedură penală, din data pornirii urmăririi penale, acesta în pofida faptului că urmărirea penală a fost pornită „in rem” și nu explicit în privința numitului.

Deși procurorul apelant a sesizat instanța de apel în vederea verificării legalității sentinței sub aspectele invocate, aceasta nu s-a expus motivat asupra nici unuia din ele luate în parte, fie s-a expus în termeni generali asupra celorlalte argumente. În același

context, instanța de apel nu s-a expus în nici un fel asupra criticii făcute de către procuror privind inadmisibilitatea procesului-verbal de ridicare din 18 decembrie 2014.

Pe această dimensiune, instanța de apel s-a limitat în exclusivitate la trecerea în revistă a modalității în care prima instanță a defăimat proba respectivă, fapt care nu reprezintă o motivare în drept a deciziei de respingere a apelului declarat de către procuror în partea admisibilității procesului-verbal din 18 decembrie 2014.

Un alt argument invocat de recurent este că, instanța de apel verificând legalitatea unei sentințe de achitare, nu a procedat la o evaluare de sine stătătoare a probelor administrate de către partea acuzării. Conform descriptivului deciziei atacate, s-a reținut că instanța de apel a descris probele administrate de către partea acuzării la etapa cercetărilor judecătorești în instanțele de fond și apel însă, la fel ca și instanța de fond nu le-a supus unei analize ample în ordinea stabilită la art. 101 Cod de procedură penală, pe fiecare în parte din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu-din punct de vedere al coroborării lor.

Indiferent de constatările făcute, partea acuzării consideră că probele administrate potrivit principiului contradictorialității dovedesc dincolo de orice dubiu rezonabil că într-o realitate obiectivă de moment, în data de 18.12.2014 a avut loc deteriorarea intenționată a automobilului de model BMW X5 cu n/î HN AY 711 care aparține SRL „Luc&Co”. Aici, este suficient să se rețină că potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului din 18.12.2014, ușile laterale față a automobilului de model BMW X5 erau inversate. Consideră că în cadrul urmăririi penale, cercetărilor judecătorești în instanțele de fond și apel a fost dovedit dincolo de orice dubiu rezonabil că anume inculpatul este persoana care în data de 18.12.2014 a acționat prejudiciabil în coraport cu automobilului de model BMW X5 care aparține SRL „Luc&Co”.

Mai mult, declarațiile martorilor Ambros Serghei și Moroz Mihail coroborează obiectiv și cu conținutul procesului-verbal de cercetare la fața locului din 18.12.2014 asupra legalității excluderii căruia instanța de apel în mod nejustificat nu s-a expus.

La caz, nu este clară poziția primei instanțe dar și a instanței de apel de a aprecia critic declarațiile martorului Tentiuc Petru, devreme ce martorul respectiv nu are absolut nici o afinitate cu nici una dintre părțile implicate în proces, a făcut declarații sub jurământ și a fost preîntâmpinat de răspundere penală pentru prezentarea de declarații cu bună-știință mincinoase. Mai mult, martorul a fost consecvent în declarațiile sale pe tot parcursul procesului penal.

De cealaltă parte, a constatat că declarațiile martorilor Vodincear Gheorghe, Covaș Dumitru, Asaftei Vitalie, Vodincear Natalia și Covaș Aliona nu comportă veridicitate, fiind făcute de către aceștia în scopul favorizării inculpatului care este rudă cu unii și respectiv prieten cu alții.

În condițiile precizate, prin ignorarea probelor acuzării, în special declarațiilor martorilor Ambros Serghei, Moroz Mihail și Tentiuc Petru dar și procesul-verbale de cercetare la fața locului din 18.12.2014, instanța de apel a procedat contrar prevederilor art. 101 alin. (4) Cod de procedură penală potrivit cărora instanța de judecată este

obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Recurentul a invocat că, instanța de apel nu a intervenit în vederea rezoluționării unei sentințe de achitare, motivată inclusiv din perspectiva temeiurilor de încetare a procesului penal. Potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Însă, în urma lecturării textului deciziei, partea acuzării reține că instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate.

Astfel, din conținutul părții dispozitive a sentinței, Vodincear Danil a fost achitat de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute la art. 197 alin. (1) Cod penal din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. Deși a pronunțat o sentință de achitare, în partea descriptivă a acesteia prima instanță a reținut asupra unei preținse erori admise de către organul de urmărire penală și anume încălcarea termenului prevăzut la art. 63 Cod de procedură penală pentru menținerea inculpatului în calitate de bănuț.

Altfel spus, raționând asupra soluției de achitare a inculpatului, instanța de fond a invocat în sprijinul soluției de achitare a respectivului argumente care caracterizează temeiurile procesuale de încetare a procesului penal pe motiv că ar exista circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

Astfel, aspectele stabilite de instanța de fond în vederea dispunerii achitării inculpatului se găsesc la temeiurile de încetare a procesului penal, or, pronunțarea unei sentințe de achitare în baza temeiurilor prevăzute de art. 390 alin. (1) Cod de procedură penală, echivalează cu nevinovăția penală a inculpatului, însă sentința de încetare a procesului se adoptă în situație în care se constată existența unui din cazurile invocate la alin.(1) art.391 Cod de procedură penală.

O atare abordare a instanței de fond și acceptată de cea de apel lasă să se înțeleagă că acestea au identificat disonant temeiul de drept pus la baza soluției de achitare a inculpatului, intercalându-l cu temeiurile prevăzute de legea penală pentru încetarea procesului penal.

Deci, rezultă că, motivarea soluției date de către prima instanță și instanța de apel contrazice dispozitivele hotărârilor judecătorești, odată ce în motivarea soluției de achitare a inculpatului instanțele au invocat temeiuri și circumstanțe ce duc la încetarea procesului penal.

6.2 *Reprezentantul părții vătămate -administratorul SRL „Luc&Co” Scripnic Viorelia a depus recurs, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală a solicitat casarea sentinței și deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel în alt complet de judecată.*

În motivare recurentul a indicat că, vinovăția lui Vodincear Danil de comiterea infracțiunii imputate s-a confirmat integral, însă instanțele inferioare la emiterea

hotărârilor nu au ținut cont de probele administrate în instanța de judecată, care au fost relevante și directe, așa cum sunt declarațiile martorilor Ambros Sergiu și Moroz Mihail, care au descris acțiunile intenționate ale inculpatului și au ignorat importanța altor probe pe dosar, care au fost anexate, inclusiv în cadrul ședințelor de judecată.

Mai mult, instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor invocate în cererea de apel. De asemenea, instanța de apel nu s-a expus asupra foto-tabelului, asupra Hotărârii instanței de judecată din 24.08.2015 (f.d. 48-49), prin care a fost declarat nul procesul verbal contravențional, întocmit pe numele fiului inculpatului.

Mai mult, recurentul consideră că între declarațiile martorilor apărării inculpatului există divergențe esențiale, deoarece ei toți aveau o tentă părtinitoare întru a diminua culpabilitatea inculpatului, având ca scop ducerea în eroare a instanțelor de judecată. În instanța de apel ei nici nu au fost chemați de către apărarea inculpatului.

Totodată, în perioada aceea Covaș Dumitru era colaborator al Inspectoratului de poliție Hîncești, care a chemat la fața locului grupa operativă. E foarte stranie poziția colaboratorului de poliție, pe când el este, după cum susține, un „martor ocular” ai acțiunilor ilegale comise de martorul Moroz Mihail la volanul automobilului de model BMW, dar nu se opune întocmirii procesului verbal contravențional pe numele lui Vodincear Dumitru, prin care ultimul a fost recunoscut vinovat de comiterea accidentului rutier, și anume în aceea, că el nu a ținut cont de situația rutieră și a comis un accident rutier soldat cu pagube materiale a condus mijlocul de transport fără a poseda permis de conducere.

Consider că martorul dat, fiind colaborator de poliție, cunoștea și cu certitudine conștientiza gravitatea situației în care se afla Vodincear Danil pentru acțiunile ilegale ale lui comise cu intenție, și anume din motivul dat a acceptat întocmirea procesului verbal pe numele fiului inculpatului.

Luând în considerație cele expuse mai sus, consideră că instanțele judecătorești au pronunțat hotărâri ilegale și neîntemeiate prin care l-au achitat pe Vodincear Danil, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 197 alin. (1) Cod penal.

7. La data de 22.07.2022 avocatul Grigoreș Constant în numele lui Vodincear Danil a depus referință la recursurile procurorului și reprezentantului SRL „Luc&Co”, prin care a solicitat declararea recursurilor ca fiind inadmisibile și neîntemeiate.

8. Judecând recursurile depuse pe baza materialului din dosar și argumentelor invocate, completul de judecată concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Conform prevederilor Legii nr. 246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), art. XI alin. (3), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de examinare a admisibilității recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în

vigoare a acestei Legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii atacate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 427.

Reieșind din conținutul cererilor de recurs, completul de judecată atestă că recurenții au indicat drept temei pentru declararea recursului prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală (redacția Legii nr.66 din 05.04.2012, în vigoare din 27.10.2012), însă, în esență, se atestă dezacordul cu decizia instanței de apel prin care a fost menținută sentința primei instanțe, soluție potrivit căreia Vodincear Danil a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 197 alin. (1) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, specificând totodată că instanța de apel nu a dat răspuns la motivele invocate în apeluri.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, în cauza deferită judecării instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub aspectele invocate de recurenți, completul de judecată constată că, instanța la examinarea apelurilor, nu a respectat întru totul prevederile art. 414 alin.(1), 417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Așadar, completul de judecată menționează despre neconcordanța soluției dintre dispozitiv și partea descriptivă a deciziei, or în sentință s-a indicat că *„În urma administrării probatoriului în cauza de față se constată că fapta comisă de Vodincear Danil nu poate fi circumscrisă infracțiunii prevăzute și pedepsită de art.197 alin.(1) Cod penal întrucât nu există probe la dosarul cauzei care să ateste realizarea laturii obiective și subiective a infracțiunii de către inculpat.”*, soluție preluată de instanța de apel și neargumentată la rândul său. Prin urmare, instanțele de judecată în cazul dispunerii achitării lui Vodincear Danil, urmau să concretizeze care din soluțiile din art. 390 Cod de procedură penală, i se atribuie speței date, iar aceasta fiind motivată conform legislației naționale. Discrepanța dintre dispozitiv și descriptivul deciziei nu asigură menținerea soluției adoptate.

Referitor la declarațiile martorilor Ambros Serghei, Moroz Mihail și Tentiuc Petru și a reprezentantului părții vătămate Merlă Iurie, completul de judecată atestă că instanțele de judecată le-au respins din motiv că „*nu este martor ocular a infracțiunii imputate inculpatului*” și „*acestea nu pot avea un caracter determinat în contextul relațiilor tensionate între părți*”, fără o motivare mai amplă și preluată sintagma dată de instanța de apel. Prin urmare, instanța de recurs consideră premature asemenea concluzii, or la cercetarea declarațiilor date nu s-au respectat prevederile art. 100-101 Cod de procedură penală și nu au fost aduse argumente plauzibile în respingerea lor. În această consecutivitate se reține că, instanța de apel a desconsiderat circumstanțele de fapt expuse supra, care au relevanță pentru justa soluționare a acestei cauze și pripit a reținut că din probele prezentate de acuzare nu rezultă că Vodincear Danil a comis fapta prejudiciabilă prevăzute la art. 197 alin. (1) Cod penal.

Mai mult, instanța de apel la rejudecarea cauzei nu s-a expus la toate motivele invocate în cererile de apel, lăsându-le fără o argumentare adecvată, ceea ce prezintă eroare de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Instanța de recurs califică o asemenea motivare ca fiind una inacceptabilă și care demonstrează că instanța de apel a examinat cauza superficial, fără a intra în esența învinuirii aduse și în mod superficial a analizat atât probele administrate în prezenta cauză penală, or prin admiterea unor asemenea poziții ambigue, instanța de apel a adoptat o soluție de achitare cu încălcarea prevederilor art. 394 Cod de procedură penală, care stipulează expres că, partea descriptivă a hotărârii de achitare trebuie să cuprindă: 1) indicarea învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinutului a fost trimisă în judecată; 2) descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării. Nu se admite introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat.

În continuare, instanța de recurs notează că potrivit art.100 alin. (4) Cod de procedură penală, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective, iar în conformitate cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Având la bază raționamentele expuse, completul de judecată conchide că instanța de apel la examinarea cauzei nu a cercetat probele prezentate de către partea acuzării sub toate aspectele, nu le-a verificat și analizat fiecare probă în parte prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu- din punct de vedere al coroborării acestora și nu a motivat soluția adoptată, de asemenea instanța de

apel nu a făcut o analiză minuțioasă a chestiunilor de fapt criticate de acuzare și astfel nu a soluționat fondul apelului declarat.

Reieșind din cele expuse supra, completul de judecată ajunge la concluzia că, instanța de apel eronat a interpretat probele administrate, inclusiv prin denaturarea conținutului acestora, fără a se expune asupra lor în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală.

De asemenea instanța de apel nu s-a expus asupra motivului invocat de procuror în apel referitor la neîncălcarea termenului de deținere a lui Vodincear Danil în calitate de Bănuț. Totodată și apelul părții vătămate a fost lăsat fără o motivare bine argumentată.

Reieșind din cele expuse supra, se ajunge la concluzia că, instanța de apel la adoptarea deciziei a cercetat, a analizat și a apreciat probele unilateral și selectiv, a desconsiderat circumstanțele de fapt expuse supra și pripit a reținut că Vodincear Danil urmează a fi achitată pe art. 197 alin. (1) Cod penal, din motivul că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În consecință, instanța de apel a pronunțat o hotărâre contradictorie și nemotivată, contrară prevederilor art.6 al Convenției europene a drepturilor omului, or, jurisprudența CtEDO indică faptul că, „... rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar și obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse (*cauza Fomin vs Moldova din 11.10.2011, nr.36755/06*).

Din considerentele menționate, se constată că recursul declarat urmează a fi admis, iar decizia atacată a instanței de apel urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanța de apel în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în apeluri și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursurile declarate, nominalizate și în prezenta decizie, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, în baza probelor cercetate în ședința de judecată a instanței de apel, cu respectarea cerințelor art. 414, 415 Cod de procedură penală, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, în cadrul unui proces de judecată contradictoriu și echitabil, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, conform Codului de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Popov Oleg, și administratorul SRL „Luc&Co” Scripnic Viorelia, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2022, încauză penală privindul pe VODINCEAR Danil XXXXX și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Malanciuc Ion